

ra les galles / a Cornudella cornuts. Pel portal treuen les banyes» (Mn. X, Plassa de Prades, c. 1920).

MENCIONS ANT. 1163: *Populeta* (Morera, *Tarr. Cri.* i, 513). 1180: Anfós el Cast dóna a pobl. «*Porrera* afr. Or. in altam serram et ferit in rivo de *Cortidela*, --- Mer. ter. de *Falset* Occid., in *illa Poboleda*, p.p. Bof. segons perg. que pot ser l'original, *CoDoACA* VIII 68,2, amb variant «in *Popoleta*», segons una còpia del S.XIII (Font Rius, *C.d.p.* § 162, p. 221.1). Lladonosa i altres afirmen que ja es troba *Populeta* en docs. de c. 1170. en tot cas el 1203 Pere el Catòlic concedeix a *Scala Dei* límits ampliat fins a Poboleda (Villan. *Vi. Lit.*, p. 44, cites de Font Rius p. 76). Però fins a 1270 el prior de *Scala Dei* no donà a poblar en qualitat de granja d'aquest monestir, a 7 homes: «damus --- grangiam nostram de *Populeta*, cum omnibus pertinentiis --- affr. a parte superioriori --- sicut aquas verguntur in rivo de Siurana», doc. perdut que havia estat vist a una casa de Poboleda, i en còpia del S.XVI de l'Arx. arquebisbal de Tarragona. Font Rius el publica segons l'ed. que en donà Antoni Font Gondolbeu, «*Monografia acerca del origen del Mon. de Escala Dei y de la villa de Poboleda*» (Bna. 1914, 96 pp.) p. 59-63.

En tot cas és clar que l'*ETIM.* de Poboleda i de *Poblet* no ofereix dubte, i està d'acord amb el paisatge dels dos llocs. Pel caire fonètic, l'única singularitat està en la -o- intermèdia, perduda només en *Poblet* i no en Poboleda, perquè tant la síncope com la conservació han estat possibles sempre en català davant l (*cobla, pobla*), però en *feble / frèvol, pèsol*; aquí potser perquè el masculí *Poblet* era més susceptible de veure's endut (a manera de deriv.) per *poble*, després del medieval *poble / pòbol* (*DECat.* vi, 626a), mentre que *Poboleda* era òbviament independent de la idea de població.

POCAFARINA

Noms que expressen el clam dels pagesos perquè allí les terres donen poc.

Singles veïnats anomenats *Pocafarina*, a Vallgorguina, les Preses, Fonollosa, Maià de Montcal, les Planes d'Hostoles, Llagostera, Sant Joan les Fonts, Arbúcies i Sant Privat d'En Bas.

Variacions de la mateixa idea bàsica: *Masia de Pocopan*, a Lliria (xxx, 80.8); *son Pocadiners*, a Sineu (xl, 106.20). J.F.C.

POCOLULL

Nom de persona i d'alguns llocs menors.

Format amb l'adj. antic *poquell*, dim. del cat. ant. *poc* 'petit', compost amb *ull* d'on *poquellull*,

poquellulla, 'd'ulls menuts, inquisitiu', modificat per dissimilacions i assimilacions.

Horta i Molins de *Pocullulls* o *dels Poc-*, part de l'horta de Ponts, la vila del Segre Mitjà.

MENCIONS ANT.: 1309: «in horta di Pontibus, in casalibus del Spital e dels *Pocullulls*» (Montanyà, *Topog. Mèdica de Pons*, p. 48); 1628: era una part del terme dita *en Pucurulls*, on hi havia molins i la Sèquia del Hospital (id. ib. p. 49); 1404: el terme de Gualter afrontava amb la «síquia dels Molins de *Pocullulls*», doc. del mon. de Gualter, llegit a l'arxiu de Sols. igual que els següents; 1407: *Horta de Pocullulls*; 1421: a l'horta de Ponts: «loc que n diuen *els Pucullulls*».

Nom de Persona. Masculí. El vocalisme *-quell-* etimològic (el de *poquell*) apareix encara conservat en el doc. de 1361, ja assimilat com *-cu-* en els altres. 1100-25 i ss.: Pere de *Poculul* i Guillerms *Pucuhull* signen en sengles c. de p^o, pub. per Font i Rius (§44 etc.); 1126: «de Pere *Pocculull*» (Alart, *InuLC*, 507); 1179: *Puculul* (doc. de Poblet, *Cart.* de Poblet, p. 86, 167); 1180: *Poculul* (i 1181 ib. 99); 1188: «ego *Puculul* de Vilanova» (*Cart.* St. Cugat III, p. 317); 1195: «honore de *Puculub*» (*Cart.* Poblet, 40); 1199: Arnallus *Puculul* (ib. 54); 1256: «tibi Petro *Paculul*, capelerio» doc. de Perpinyà (*InuLC*); 1273: «Petrus *Pecullull*» (Mtz.Fdo., *DocValACA* i, 1487); 1316: *Pocuyhul* a Valls (*BABL* XIII, 207); 1340: *Pocullull* (*BABL* XI, 395); 1362: «Franciscus *Poquellull* de Vilafranca de Penedès» (*InuLC*); 1391: *G. Puculul*, -ull, il·luminador, Bna (*BABL* XII, 280); 1445: Mas d'En *Poculolí*, a Valls (*B DLC* x, 9).

Hi ha encara *-ll-* interna 1273, 1316, 1340. Dissimilat *l-ll > -r-ll*: «la Sort *del Pocorull*» a Cubells 1170 i ss.: (*RHis.*, XLVI 48.14) i partida de Lleida, prop de Vallseguer (Lladonosa, *La ciutat de Lda.*, p.85).

NP femení. *Pocuhulla*. 1143: «filium de *Puculula*» (*Cart.* St. Cugat III, 133); 1170 ss.: Petro de *Peculula* (*Cart.* Poblet 204); 1179: *Peculula* (ib. 59); 1196: Ermessen *Poculula* (ib. 37); 1189 i 1199: *Puculula* (ib.).

Poquell fou menys corrent que el seu sinònim adjectiu (*poquet, poc*: «infants poquets etc.»); però amb caràcter més afectiu, ponderador, commiseratiu: «que ço que d'aquests *poquell*ets pobres feés, a mi ho faés» en el *Libre de Collacions* del S.XIV (*CoDoACA* XII, 315), i tinc nota de l'ús viu de *Poquel(l)* a Benidoleig i a Orba.

El compost *pocolull* s'usà també com adjectiu comú; i amb una extensió una mica metafòrica, en el *Purgatori de St. Patrici*, aplicat ponderativament a la petitor dels arcs de certs claustrs: «archs *puculhulls* a manera de claustre» (*DAG.*) i, amb fort deix d'ironia, als aires compungits d'un hipòcrita: «deu hom esquivar aquell qui es <c>om rius *pocoluls*, qui van